

BÁO CÁO ĐỀ DẪN

"Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động tiếp xúc cử tri của đại biểu HĐND và giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND"

Kính thưa Hội nghị!

Hoạt động tiếp xúc cử tri (TXCT) của đại biểu HĐND là một trong những nhiệm vụ quan trọng và thường xuyên của đại biểu dân cử đã được quy định tại khoản 1, Điều 115, Hiến pháp năm 2013: "Đại biểu HĐND là người đại diện cho ý chí, nguyện vọng của nhân dân địa phương, liên hệ chặt chẽ với cử tri, chịu sự giám sát của cử tri, thực hiện chế độ tiếp xúc, báo cáo với cử tri về hoạt động của mình và của HĐND..." và khoản 1, Điều 94, Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2015 quy định: "Đại biểu HĐND phải liên hệ chặt chẽ với cử tri ở đơn vị bầu cử ra mình, chịu sự giám sát của cử tri, có trách nhiệm thu thập và phản ánh trung thực ý kiến, nguyện vọng, kiến nghị của cử tri; bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cử tri; thực hiện chế độ TXCT và ít nhất mỗi năm một lần báo cáo với cử tri về hoạt động của mình và của HĐND nơi mình là đại biểu, trả lời những yêu cầu và kiến nghị của cử tri". Đây là một hoạt động mà qua đó người đại biểu HĐND nắm bắt tình hình thực tế, đồng thời là một môi trường tốt để trau dồi kỹ năng đại diện của đại biểu nhằm tăng cường mối quan hệ, củng cố lòng tin của nhân dân vào Đảng, Nhà nước và cũng là hình thức để công dân thực hiện quyền làm chủ của mình tham gia quản lý Nhà nước, quản lý xã hội.

Hoạt động giám sát việc giải quyết các kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND, Tổ đại biểu và đại biểu HĐND đã được quy định cụ thể trong Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND năm 2015 và Nghị quyết số 594/NQ-UBTVQH15 ngày 12/9/2022 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Hướng dẫn hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND, Tổ đại biểu HĐND và đại biểu HĐND với các nội dung quy định về thủ tục, trình tự, quyền hạn, trách nhiệm... chặt chẽ. Đây là một trong những cơ sở pháp lý quan trọng để HĐND các cấp tổ chức thực hiện, đồng thời có ý nghĩa quan trọng để thông qua giám sát đánh giá việc giải quyết các kiến nghị của cử tri, thực hiện các Nghị quyết, kết luận, giải quyết các kiến nghị sau giám sát của các đối tượng chịu sự giám sát đã đảm bảo nghiêm túc, phù hợp chưa, có những khó khăn, vướng mắc gì trong quá trình tổ chức thực hiện; những nội dung tiếp thu sau giám sát để giải quyết có đảm bảo thực hiện đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và Nghị quyết, kết luận của HĐND và kiến nghị của các đoàn giám sát và có thực sự đi vào cuộc sống là một trong những yếu tố hết sức quan trọng, qua đó đánh giá việc chấp hành pháp luật của Nhà nước, chấp hành các yêu cầu sau giám sát của HĐND nói chung có thực chất hay không.

Trên thực tế hoạt động của HĐND các cấp tỉnh Điện Biên nhiệm kỳ 2021-2026 cho thấy: Hoạt động TXCT của các Tổ đại biểu nói chung trong thời gian qua chủ yếu được diễn ra trước và sau các kỳ họp thường lệ của HĐND được thực hiện khá tích cực; tuy nhiên, việc đa dạng hóa các hình thức TXCT như TXCT nơi cư trú, tiếp xúc cử tri chuyên đề chưa thực hiện được, công tác phối hợp tổ chức cho đại biểu HĐND thực hiện TXCT trên địa bàn ứng cử, công tác tổng hợp kiến nghị cử tri; việc báo cáo kết quả hoạt động của bản thân đại biểu HĐND... còn những khó khăn, hạn chế nhất định. Hoạt động giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri và thực hiện Nghị quyết, Kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND còn một số hạn chế nhất định, chưa mang lại hiệu quả như mong muốn, đó là: các cuộc giám sát chủ yếu do Thường trực HĐND, các Ban HĐND tổ chức tập trung vào một số thời điểm nhất định; còn tình trạng một số cơ quan đơn vị chưa nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm trong việc tiếp nhận, giải quyết và trả lời kiến nghị cử tri, giải quyết kiến nghị sau giám sát nên trong chỉ đạo thực hiện còn thiếu quyết liệt, thiếu sâu sát; công tác phối hợp trong thực hiện giải quyết kiến nghị có việc còn chưa chặt chẽ, cá biệt còn có hiện tượng đùn đẩy trách nhiệm giải quyết hoặc không xác định được thời hạn và biện pháp giải quyết cụ thể... Nguyên nhân của những hạn chế nêu trên thì có nhiều, trong đó có những nguyên nhân chủ quan và những nguyên nhân khách quan. Vì vậy, yêu cầu đặt ra là: bên cạnh các quy định của pháp luật hiện hành đòi hỏi HĐND các cấp cần tiếp tục nghiên cứu, đổi mới để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động tiếp xúc cử tri của đại biểu HĐND và giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND trong thời gian tới như thế nào để góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của HĐND như chủ đề của Hội nghị đã xác định.

Để giúp các đại biểu dự Hội nghị có thêm thông tin về những vấn đề mà hiện nay đang được hầu hết đại biểu HĐND các cấp quan tâm cùng trao đổi, thảo luận về những khó khăn, vướng mắc cũng như chia sẻ kinh nghiệm, giải pháp hiệu quả trong hoạt động TXCT, trong hoạt động giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát tại địa phương, Ban Văn hóa - Xã hội HĐND tỉnh đề cập đến một số nội dung để hội nghị cùng trao đổi, thảo luận theo sự phân công của chủ tọa hội nghị như sau:

Thứ nhất: Về hoạt động TXCT của đại biểu HĐND

Điều 94, Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2015 quy định nhiệm vụ của đại biểu HĐND trong hoạt động TXCT, tuy nhiên đến thời điểm hiện tại chưa có nhiều văn bản hướng dẫn của trung ương quy định cụ thể về quy trình, trình tự, thủ tục và cơ sở, sự ràng buộc về pháp lý với trách nhiệm của đại biểu HĐND đối với hoạt động TXCT, tuy nhiên trong thực tế hiện nay HĐND các cấp vẫn thường xuyên phối hợp với Ban Thường trực UBMTTQ Việt Nam các cấp để tổ chức cho đại biểu HĐND thực hiện nhiệm vụ TXCT với một số hình thức khác nhau và đã đạt được một số kết quả nhất định. Tuy nhiên, trước yêu cầu phải nghiên cứu để đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động TXCT của đại biểu HĐND, khắc phục được tính hình thức trong hoạt động này, yêu cầu đặt ra

là: Ngoài hoạt động TXCT trước và sau các kỳ họp thường lệ của HĐND thì việc tổ chức và thực hiện TXCT cho đại biểu HĐND tại nơi cư trú, nơi làm việc, TXCT chuyên đề cần phải thực hiện như thế nào? Công tác chuẩn bị trước, trong và sau Hội nghị TXCT ra sao? Việc lựa chọn thành phần, địa điểm, thời gian, hình thức TXCT? Công tác phối hợp giữa Tổ đại biểu HĐND với Thường trực HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ Việt Nam các cấp? Đại biểu HĐND cần phải chuẩn bị, trang bị những kỹ năng gì để hoạt động TXCT hiệu quả? Công tác phân loại, tổng hợp ý kiến kiến nghị cử tri nhằm đảm bảo đúng địa chỉ của cơ quan có thẩm quyền giải quyết?... là một trong những nội dung hết sức quan trọng cần được các vị đại biểu quan tâm, thảo luận, trao đổi và chia sẻ những cách làm hiệu quả trong thời gian qua.

Thứ hai: Về giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND

Hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND đã được quy định cụ thể trong Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND năm 2015, đặc biệt kể từ khi có Hướng dẫn hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND, Tổ đại biểu HĐND và đại biểu HĐND tại Nghị quyết số 594/NQ-UBTVQH15 ngày 12/9/2022 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thì hoạt động giám sát nói chung, giám sát việc giải quyết các kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND, Tổ đại biểu và đại biểu HĐND đã từng bước đi vào nề nếp và bước đầu đã đạt được những kết quả tích cực. Vấn đề đặt ra là: để tiếp tục đổi mới, nâng cao hiệu quả, chất lượng giám sát việc giải quyết các kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát thì HĐND, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND cần phải làm gì? Làm như thế nào để các đối tượng giám sát, cơ quan hành chính các cấp phải có trách nhiệm thực hiện đúng các nội dung yêu cầu của các đoàn giám sát đã chỉ ra trong Nghị quyết, kết luận và kiến nghị? Công tác chỉ đạo, điều hòa đối với các hoạt động tái giám sát được thực hiện ra sao để vừa đảm bảo thống nhất, đồng bộ, vừa không chồng chéo, trùng lặp về thời gian, địa điểm, đối tượng giám sát? Việc lựa chọn nội dung, đối tượng, thời điểm giám sát ra sao để đảm bảo tính kịp thời, sát yêu cầu thực tiễn? lựa chọn hình thức giám sát nào tối ưu, hiệu quả cao? Công tác phối hợp trong hoạt động giám sát giữa các cơ quan dân cử với các ngành, đơn vị liên quan thời gian qua như thế nào? Việc xác định trách nhiệm của cơ quan, đơn vị và cơ chế để ràng buộc trách nhiệm đối với những việc chưa thực hiện hoặc thực hiện không đáp ứng yêu cầu của các đoàn giám sát? công tác tuyên truyền, thông tin về kết quả giải quyết của các ngành chức năng sau giám sát? Do đó, để tiếp tục thực hiện tốt hơn việc giám sát giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND, đề nghị các vị đại biểu thảo luận, trao đổi các nội dung về thực trạng của địa phương đã được đề cập nêu trên để chia sẻ những cách làm hay, những giải pháp thiết thực nhằm đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát giải

quyết các kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát thì HĐND, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND trong thời gian tới.

Thưa toàn thể Hội nghị!

Với mục đích hội nghị là diễn đàn để các vị đại biểu tham dự thảo luận về thực trạng, trao đổi, chia sẻ những kinh nghiệm trong đổi mới hoạt động TXCT của đại biểu HĐND và hiệu quả của công tác giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, thực hiện nghị quyết, kết luận, kiến nghị giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND trong thời gian tới, đồng thời xác định được những khó khăn, vướng mắc điển hình trong quá trình thực hiện để kiến nghị với cấp có thẩm quyền xem xét, hướng dẫn tháo gỡ. Do vậy, đề nghị các đại biểu cần nêu cụ thể những ưu điểm, khó khăn vướng mắc liên quan đến các hoạt động nêu trên và những kiến nghị trọng tâm để chủ tọa Hội nghị thống nhất cách làm và tổng hợp gửi đến các cơ quan có thẩm quyền xem xét theo thẩm quyền.

Trên đây là một số vấn đề có tính chất gợi mở, hy vọng rằng qua thực tiễn hoạt động của HĐND ở mỗi địa phương, Hội nghị sẽ nhận được nhiều ý kiến trao đổi của các vị đại biểu góp phần vào thành công của Hội nghị.

Xin trân trọng cảm ơn./.